

VINGERS DIE IN DE RICHTING VAN DE MAAN WIJZEN

Vingers die in de richting van de maan wijzen

Overpeinzingen van een pelgrim op de Weg

Wei Wu Wei

UITGEVERIJ KA.DAG

Herdruckt met toestemming van Sentient Publications, LLC,
Copyright © 2003.

Nederlandse vertaling © 2019, Uitgeverij Ka.Dag

kadag-pub@kpnmail.nl

www.uitgeverijkadag.nl

Vertaling: Sjon van der Tol

Omslag en zetwerk: Broos&Co

Alle rechten voorbehouden.

Niets van deze uitgave mag gereproduceerd worden zonder
schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN: 9789402188974

Inhoud

Voorwoord	vi
Bij de vertaling	xv
Inleiding	xvii
1. Realiteit en manifestatie - I	1
<i>Aspecten van Niet-Zijn, 1</i>	
<i>Handelen en Niet-handelen, 1</i>	
2. Tijd en ruimte - I	6
<i>Verleden en Toekomst, 1</i>	
<i>Onderscheiding</i>	
<i>Beweging</i>	
<i>De dimensies van ruimte</i>	
<i>Tijdloosheid en het voorbijgaan van Tijd</i>	
<i>Herwaardering van waarden, 1</i>	
<i>Reïncarnatie en herhaling, 1</i>	
3. Realiteit en manifestatie - II	15
<i>Realiteit en het ego, 1</i>	
4. Tijd en ruimte - II	19
<i>Het illusoire deel van het ego</i>	
5. Werk en spel - I	20
<i>Woorden, woorden</i>	
<i>Voorspoed</i>	
6. Realiteit en manifestatie - III	22
<i>Satori-ervaring</i>	
7. Tijd en ruimte - III	24
<i>Het scherm van Tijd</i>	
8. Fysica en metafysica - I	27
<i>Satori, 1</i>	
9. Werk en spel - II	29
<i>Regering</i>	
<i>Gezondheid</i>	

10. Fysica en metafysica - II	31
<i>Wat is zen? 1</i>	
<i>Satori, 2</i>	
11. Tijd en ruimte - IV	37
<i>La vida Es Sueño</i>	
<i>Directe waarneming</i>	
<i>Het Koninkrijk der hemelen ligt binnen jezelf</i>	
<i>Symbolen</i>	
<i>Beweging is van binnen</i>	
12. Fysica en metafysica - III	41
<i>Wat is zen? 2</i>	
13. Realiteit en manifestatie - IV	42
<i>Dromen</i>	
<i>Aspecten van niet-zijn, 2</i>	
<i>Handelen en Niet-handelen, 2</i>	
<i>Realiteit en het ego, 2</i>	
<i>Noch subjectief, noch objectief</i>	
<i>Het waarneembare zelf en het illusionaire zelf</i>	
<i>Realiteit en relativiteit</i>	
<i>Ouspensky</i>	
14. Werk en spel - III	53
<i>Werk als dienstverlening</i>	
15. Realiteit en manifestatie - V	57
<i>Het zelf overstijgen- welk zelf?</i>	
<i>De illusie van een continue identiteit</i>	
<i>Wandelen door de droomwereld</i>	
16. Fysica en metafysica - IV	61
<i>Wat is zen? 3</i>	
<i>Satori, 3</i>	
<i>Helemaal geen verdiensten</i>	
17. Tijd en ruimte - V	64
<i>De mate van waarneming creëert de verschijnselen</i>	
<i>Reïncarnatie en herhaling, 2</i>	

18. Realiteit en manifestatie - VI	66
<i>Dualisme</i>	
<i>Realiteit en het ego, 3</i>	
<i>De enige waarheid</i>	
<i>Opmerking bij de essentiële leer</i>	
<i>van de Lankavatara Soetra</i>	
<i>Vrije wil en Realiteit</i>	
<i>Brokstukken, 1</i>	
<i>Verschijselen als reflecties van Realiteit</i>	
<i>De relatie tussen Realiteit en manifestatie</i>	
19. Tijd en ruimte - VI	81
<i>Brokstukken, 2</i>	
20. Werk en spel - IV	83
<i>Man en vrouw, 1</i>	
<i>Rechten en bezittingen</i>	
21. Realiteit en manifestatie - VII	85
22. Het ego - I	86
<i>Onder ons</i>	
23. Fysica en metafysica V	91
<i>Satori – bestaat het?</i>	
<i>Toegepaste zen en echte zen</i>	
<i>Wespen</i>	
<i>Levende of dode gedachten? De zienswijze van zen</i>	
24. Realiteit en manifestatie - VIII	97
<i>Onderscheiding en onderscheiding</i>	
<i>De leegte: wat is het?</i>	
<i>De evolutie van het ego</i>	
25. Fysica en metafysica - VI	102
<i>Dimensies van het bewustzijn, 1</i>	
26. Tijd en ruimte - VII	104
<i>De T-bom</i>	
<i>De eeuwige aanwezigheid</i>	
<i>Profetie</i>	
27. Fysica en metafysica - VII	106
<i>Dimensies van het bewustzijn, 2</i>	

28. Realiteit en manifestatie - IX	109
<i>Lange vingers</i>	
29. Fysica en metafysica - VIII	112
<i>Normaal en abnormaal</i>	
<i>Het losmaken</i>	
<i>Een dialoog, 1</i>	
<i>Een dialoog, 2</i>	
<i>Zintuigelijk waargenomen beelden, denkbeelden</i>	
<i>en direct kenvermogen</i>	
<i>De gans en zijn schijnbare fles. Ze is eruit!</i>	
30. Realiteit en manifestatie - X	119
<i>Logica en super-logica</i>	
<i>Bewustzijn is niet-bewustzijn</i>	
<i>Harde woorden, 1</i>	
<i>Harde woorden, 2</i>	
<i>Het oog dat zichzelf niet kan zien, 1</i>	
31. Werk en spel - V	124
<i>Het lichaam</i>	
32. Tijd en ruimte - VIII	126
<i>Het beden</i>	
33. Realiteit en manifestatie - XI	127
<i>Oordeel niet</i>	
<i>Boeddha-natuur, Atman, God de Vader</i>	
<i>Trainingen</i>	
34. Tijd en ruimte - IX	129
<i>Tijdloos</i>	
35. Het ego II	130
<i>Geloofsbelijdenis</i>	
36. Korte verhandeling - I	131
37. Korte verhandeling - II	133
<i>Handelen en Niet- handelen, 3</i>	
38. Korte verhandeling - III	135
<i>De gehele wereld is een toneel</i>	
<i>en alle mensen zijn slechts acteurs</i>	
39. Korte verhandeling - IV	137
<i>Inzicht door Niet-handelen</i>	

40. Fysica en metafysica - IX	140
<i>De grens</i>	
<i>De mens is een elektrisch apparaat</i>	
<i>Het oog dat zichzelf niet kan zien, 2</i>	
41. Korte verhandeling - V	143
<i>Gelukzaligheid</i>	
42. Werk en Spel - VI	147
<i>Liefde, 1</i>	
<i>Vereniging</i>	
43. Realiteit en manifestatie - XII	149
<i>Eindresultaat als een middel</i>	
<i>Voortgang geboekt?</i>	
<i>Zelf is Niet-zelf</i>	
44. Werk en spel - VII	152
<i>Liefde, 2</i>	
45. Realiteit en manifestatie - XIII	154
<i>Word wakker!</i>	
46. Werk en spel - VIII	156
<i>Het primaire denken</i>	
47. Fysica en metafysica - X	157
<i>Stil zijn, 1</i>	
<i>Het onverwacht zijn van satori</i>	
<i>De voorbereiding voor satori</i>	
48. Realiteit en manifestatie - XIV	161
<i>Stil zijn, 2</i>	
<i>Keuze</i>	
<i>Stil zijn, 3</i>	
49. Fysica en metafysica - XI	164
<i>Satori, 4</i>	
<i>Stereoscopisch denken</i>	
<i>Aanwezig in het nu</i>	
50. Werk en spel - IX	167
<i>Liefde, 3</i>	
<i>Beloften</i>	
<i>Opoffering: een vierregelig gedicht</i>	

	<i>Liefde en seks: een geometrisch concept</i>	
	<i>Herwaardering van waarden, 2</i>	
	<i>Nationalisme</i>	
	<i>Definitie van beschaving</i>	
51. Tijd en ruimte - X		176
	<i>Reïncarnatie en herhaling, 3</i>	
	<i>Vanaf het begin bestaat er niets</i>	
	<i>Oorzaak en gevolg: Het resultaat van wat niet gebeurde</i>	
52. Werk en spel - X		179
	<i>Herwaardering van waarden, 3</i>	
53. Tijd en ruimte - XI		180
	<i>Het parallel zijn van levens</i>	
	<i>De uiterlijke vorm van leven</i>	
	<i>Verleden en toekomst, 2</i>	
54. Werk en spel - XI		186
	<i>Parabels, timing</i>	
55. Realiteit en manifestatie - XV		187
	<i>Vrij wil - de basis voor een kennelijke illusie</i>	
56. Tijd en ruimte - XII		190
	<i>Reïncarnatie en herhaling, 4</i>	
57. Werk en spel - XII		192
	<i>Man en vrouw, 2</i>	
	<i>Man en vrouw, 3 (loyaliteit en vertrouwen)</i>	
58. Realiteit en manifestatie - XVI		194
	<i>Persoonlijkheid</i>	
	<i>Integratie</i>	
	<i>Dertig stokslagen</i>	
59. Tijd en ruimte - XIII		196
	<i>Waarneming</i>	
	<i>Tijd, beweging en Realiteit</i>	
60. Vaarwel		198
	<i>Finita la Commedia</i>	
Colofon		200

Voorwoord

Wei Wu Wei zegt:

“De impliciete Uniekheid, de volledigheid van het ongedeelde bewustzijn, is zelf een gedachte over zijn eigen tweedeling of dualiteit, want relatief ten opzichte van wat het is, kan het helemaal niet in woorden worden uitgedrukt en kunnen we er niets over weten. Slechts alles wat we er over kunnen weten is dat het, omdat het Allesomvattend is, noodzakelijk leeg moet zijn van wat voor vorm van objectief bestaan dan ook, een bestaan anders dan het geheel van alle mogelijke verschijnselen, waaruit zijn relatieve verschijning bestaat.”

Wat bedoelde Wei Wu Wei met deze uitspraak? Ik denk dat als ik zeg: “Bewustzijn is alles wat er is, iets anders dan bewustzijn is er niet. En dit is een gedachte”, dit precies is wat hij met zijn uitspraak wil zeggen.

Al gedurende een aantal jaren geef ik iedere morgen in mijn woning in Bombay lezingen. Daarbij blijf ik altijd maar herhalen:

“Maak geen fout: Wat ik ook zeg, wat voor invloed dit op de luisteraar ook heeft, het zijn denkbeelden. Het is niet de Waarheid. Een denkbeeld is iets dat iemand kan accepteren of kan verwerpen. De uiteindelijke Waarheid is iets dat niemand kan ontkennen. Daarom is de enige Waarheid in deze wereld van verschijningen ‘IK BEN’, een besef van ‘zijn’ los van een persoon of individu. Hiervan uitgaande is alles wat er ooit door wijze mensen, geschriften, of religies over gezegd is, een denkbeeld, een gedachte.”

Toen ik het voorwoord schreef voor mijn eerste boek, *Pointers from Nisargadatta Maharaj*, had ik daarin de volgende alinea opgenomen:

“Terwijl ik bezig was met de vertaling van Shri Maharaj’s lezingen in het Engels, begon ik op te merken dat mijn vertalingen beïnvloedt werden door het Engelse taalgebruik dat Wei Wu Wei in zijn boeken gebruikte. Ik twijfel er niet aan, dat sporen van dit taalgebruik door de opmerkelijke lezers van deze artikelen duidelijk zijn opgevallen. Los van de taal, leek mij het feit dat de geschriften van een geleerde en beoefenaar van de tao filosofie, de (nauwelijks populaire) schrijver Wei Wu Wei, terug te vinden zijn in de woorden van de zelf-gerealiseerde jnana Shri Nisargadatta Maharaj, wiens scholing, zoals hij zelf zegt, hem net voorbij de grenzen van ongeletterdheid heeft gebracht, een wonderbaarlijke demonstratie van de universaliteit van het onderwerp!”

Tegen beter weten in en onder druk van verschillende mensen die het beste met mij voor hadden, werd deze alinea verwijderd. Ze vonden dat ik zo een eenvoudige schrijver op het zelfde niveau als Maharaj, een zelf-gerealiseerde jnana, plaatste en dat kon niet.

Nu het gehele verhaal. Meer dan tien jaar daarvoor, nog voordat ik begon Maharaj te bezoeken, had ik van een vriend Wei Wu Wei ’s boek *Open Secret* gekregen. Toen ik het voor het eerst las, kon ik er geen touw aan vast knopen, behalve dan dat ik zo fortuinlijk was me te realiseren dat het boek, dat ik in mijn handen hield, een echte schat bevatte. Ik hield het boek zorgvuldig apart, zodat het niet tijdens een van mijn routinematige opschoningen van mijn boekenbezit met andere boeken zou worden weggedaan. Meteen nadat ik was begon-

nen met mijn bezoeken aan Maharaj, moest ik om onbegrijpelijke redenen plotseling aan het boek terugdenken. Ik kan niet de ontelbare intellectuele frustraties beschrijven, waar ik doorheen moest als het ging om de woorden van Nisargadatta Maharaj en Wei Wu Wei. Herhaaldelijk voelde het alsof beide, ten kostte van mij, zich hadden verenigd in het maken van grappen die alleen zij begrepen. Het bleek inderdaad een samenzwering, maar zoals ik later begreep, had het tot doel een plotseling ontwaken in dit lichaam-geest mechanisme, dat Ramesh heet, te bewerkstelligen.

Toen ik de boeken van Wei Wu Wei begon te lezen, verwonderde ik mij over de beheersing van de Engelse taal die deze Chinese man zich eigen had gemaakt. Het was pas later dat ik doorhad dat Wei Wu Wei niet een Chinees was, maar een welgestelde Ierse aristocraat (Terrence Gray), hoog opgeleid aan de Universiteit van Oxford en een autoriteit op het gebied van wijnen en racepaarden!

Ik kreeg deze informatie van een dame, die vaak op bezoek kwam bij Maharaj. Later zond ze mij een foto, waar zij samen met Wei Wu Wei opstond. Hij was een reus van een kerel. Zij vertelde hem over het boek *Pointers from Nisargadatta Maharaj* en hij zei haar dat hij dit boek graag zou willen inzien. Ik stuurde hem een kopie van het boek, samen met een brief naar zijn villa in het zuiden van Frankrijk. In de brief bedankte ik hem voor zijn hulp en adviezen, die ik door zijn boeken had mogen ontvangen. Jammer genoeg begon hij in die tijd al wat aan seniliteit te lijden (hij was toen al bijna 90 jaar oud) en zijn vrouw moest hem mijn boek, tijdens zijn heldere momenten, voorlezen. Wei Wu Wei gaf aan dat hij van het boek genoten had. Onze wederzijdse vriendin vertelde mij dat hij aan mijn boek refereerde als 'Wei Wu Wei zonder tranen'. Ik kon meteen de relatie leggen met een toneelstuk dat

tijdens mijn studentenjaren, in de late jaren dertig, in Londen werd opgevoerd en dat was getiteld: *French Without Tears*. Wei Wu Wei stierf in 1986 op 91-jarige leeftijd.

Ik krijg de indruk dat zijn belangrijkste mentor Ramana Maharshi uit Tiruvannamalai was, die vanaf mijn twaalfde jaar ook mijn vroegste inspiratiebron was. De kern van Wei Wu Wei's inzicht is het niet-handelen. Zoals de Boeddha het verwoordde: "Dingen gebeuren, dingen worden gedaan, maar er is geen individu die iets doet."

Het is interessant dat een hindoe geschrift het volgende zegt: "Jij bent degene die handelt, jij bent degene die ervaart, jij bent de spreker en jij bent de luisteraar." Dit betekent kennelijk: je kunt denken dat jij de spreker bent en 'de ander' de luisteraar en omgekeerd. Maar in werkelijkheid is het de Oorspronkelijke Energie, die functioneert door twee menselijke instrumenten, die van lichaam en die van geest, die het spreken door het ene en het luisteren door het andere instrument voortbrengt.

Ramesh S. Balsekar,

Bombay, India

26 februari, 2003

Bij de vertaling

Wei Wu Wei (Terrence Gray) blinkt uit in het schrijven van lange zinnen, met veel bijzinnen, aanhalingen en gelardeerd met losse opmerkingen. Getracht is deze lange zinnen zo veel mogelijk in stand te houden, maar dat lukte niet altijd.

Hij schrijft een zelfstandig naamwoord vaak met een hoofdletter. Waarom hij dit doet is niet overal in zijn tekst even duidelijk. Vaak gebruikt hij een hoofdletter om aan te geven dat het woord in absolute zin moet worden opgevat. Bijvoorbeeld 'realiteit' is de realiteit waar wij in deze wereld leven, maar Realiteit (zonder lidwoord) is de uiteindelijke of niet fictieve realiteit, waar onze realiteit slechts deel van uitmaakt. Het woord 'zelf' verwijst van het idee van ons onechte relatieve ego, terwijl 'Zelf' een ego is dat zichzelf heeft bevrijdt en, zoals Wei Wu Wei zegt, is geïntegreerd met Realiteit. Soms schrijft hij een woord met een hoofdletter om dit woord te benadrukken. Omdat zijn hoofdletter gebruik niet altijd helder is, zijn de hoofdletters in Engelse tekst in deze vertaling overgenomen. (In de Duitse vertaling van dit boek een onopgelost probleem!)

In de jaren dertig van de vorige eeuw was Terrence Gray een bekende theaterproducer en schrijver van experimenteel dans-theater en drama.

In 1933 verliet hij plotseling de theaterwereld, richtte hij zijn aandacht op metafysica en filosofie en ging rondreizen in Azië. Uiteindelijk streek hij, met zijn toenmalige tweede echtgenote, de Georgische prinses Natalie Margaret Imeretinsky, neer in Monaco en begon onder het pseudoniem Wei Wu Wei te schrijven.

Zijn pseudoniem ontleende hij aan het een taoïstisch begrip *wei wu wei*, wat zich laat vertalen als: handelen door niet-handelen. Wei Wu Wei had dus iets met de theaterwereld en met Frankrijk, wat zijn verwijzingen naar de toneelwereld en het gebruik van onvertaalde Franse citaten in zijn boek verklaart. De Franstalige citaten zijn naar de voetnoten verhuisd en in de tekst staat de Engelse vertaling.

Het Engelse woord *mind* is overal vertaald met ‘bewustzijn’. Het woord *consciousness*, in hoofdstuk 27 veelvuldig gebruikt, wordt meestal vertaald met ‘bewustzijn’, maar hier is het vertaald met ‘besef’, dit om het van *mind* te onderscheiden.

Met dank aan Willy Eurlings voor het kritisch doorlezen van het eerste manuscript en zijn vele waardevolle opmerkingen, correcties en aanvullingen.

De vertaler

Inleiding

Ik vraag me af waarom deze verzameling van gedachten en ingevingen met een pseudoniem is gesigneerd en niet, zoals bij boeken meestal gebruikelijk is, met de werkelijke naam van de 'auteur'.

Is de verantwoordelijke persoon bescheiden? Schaamt hij zich voor dit boek? Of misschien wil hij niet in verband worden gebracht met de ideeën in dit boek, voor het geval er lezers zijn die deze ideeën niet begrijpen? Is het arrogantie? Is het nederigheid?

Wat is een naam? (Is dat niet een zinnebeeld van iemand die zich beschouwd als een opzichzelfstaand individu?) Is een naam eigenlijk niets anders dan de naam van een ego? Maar het Zelf, de Hoofdpersoon¹, de niet-fictieve Realiteit van het ik, heeft geen naam. (Een van de meest veelzeggende boeken ter wereld opent met de woorden: "De tao die benoemd kan worden, is niet de werkelijke tao.")

Kunnen we deze gedachten niet beschouwen als afkomstig van iemand die pretendeert in de wereld van Realiteit te leven? Maar als dat zo is, zouden de vingers dan niet NAAR de maan wijzen? Ongetwijfeld is dit alles van weinig belang, maar wat de gevolgen hier van zouden zijn, zijn deze overwegingen waard. Misschien is de verklaring simpeler dan deze vragen doen vermoeden.

Tom, Dick en Harry denken dat ze de boeken hebben geschreven (of de schilderijen gemaakt, de muziek gecomponeerd of de kerken gebouwd), die hun naam dragen. Maar zij

1. *Principal*. Hoofdpersoon, verwijst hier naar de oorspronkelijke natuur van de geest, die de basis vormt voor ons zijn, ofwel de niet-fictieve Realiteit van het 'ik' (*I-Reality*).

overschatten zichzelf. Het was een pen of een ander hulpmiddel, dat het boek schreef. Hielden zij de pen vast? Ja, maar de hand die de pen vasthield, was net zoals de hersenen die de hand stuurde, ook een hulpmiddel. Ze waren tussenschakels, instrumenten, slechts gereedschappen. Zelfs het beste gereedschap heeft geen individuele naam, namen zoals Tom, Dick of Harry, nodig.

Als de naamloze bouwers van de Tai Mahal, van Chartres, van Reims, van een honderdtal andere kathedralen, dat wisten en de onbetamelijke vermeden hun eigen ego's te verbinden aan werken die gecreëerd waren door hun eigen gereedschappen, mag dan iemand die kladbokjes volkrabbelde met metafysische aantekeningen zich hiervan bewust zijn?

Als je dit niet begrijpt, geef dan het boek weg zonder het te lezen! Maar geef het aan een pelgrim op de weg. Waarom? Omdat het de pelgrim, die het heeft geschreven, zou hebben geholpen als hij het gekregen had. Dat is de reden waarom hij het heeft samengesteld en waarom hij de vrijheid neemt, het aan andere pelgrims aan te bieden.

Maar in geval je nog steeds af vraagt wie verantwoordelijk is voor dit boekje, dan weet ik niets beters dan te schrijven

Wei Wu Wei

1. Realiteit en manifestatie - I

ASPECTEN VAN NIET-ZIJN, 1

Wat men is, is van minder belang, dan wat men niet is.

Ons eerste doel zal niet het vergaren van kennis zijn, maar onszelf bevrijden van onwetendheid, die misleidende kennis is.

De kwaliteiten die we bezitten, zouden nooit aanleiding mogen geven tot voldoening, dit in tegenstelling tot de kwaliteiten waarvan we ons hebben ontdaan.

‘Als Naasteliefde (mededogen), Eenvoud en Nederigheid wenselijk zijn als eigenschappen, komt dat doordat ze afhankelijk zijn van het schrappen van de kwaliteiten waarvan we ons hebben ontdaan.

Voorbij het Geconditioneerde schuilt het Ongeconditioneerde. Voorbij Zijn schuilt Niet-Zijn. Voorbij Handelen schuilt Niet-handelen (niet inactiviteit). Voorbij Mij schuilt Niet-Mij.

De *Prajnaparamita Soetra* zei dit al duizend jaar geleden: “Ik ben Niet-Ik en daarom ben Ik ik.”¹ Transformeer ‘ik’ in ‘Niet-Ik’ en ‘Niet-ik’ zal ‘ik’ worden. Alleen God is ‘Ik’ (ik ben

1. *I am Not-I, therefore I am I*. In het Engels wordt ik (I) altijd met een hoofdletter wordt geschreven, zodat het onduidelijk is of Wei Wu Wei hier en in het citaat hierna, ik of Ik bedoeld. De hier gegeven vertaling, laat zich interpreteren als: Omdat mijn relatieve (ik) niet als werkelijke entiteit bestaat, kan ik ook als uiteindelijk of niet-fictieve ik (Niet-Ik) bestaan. Maar, omdat de niet-fictieve ik bestaat (Ik) kan mijn relatieve ik bestaan.

slechts 'Ik' voor zover ik God ben of het Absolute, dat wil zeggen mij als niet-fictieve persoon).

Het idee dat we dingen doen, is dat niet een van onze elementaire denkfouten, omdat het even aannemelijk schijnt te zijn dat de dingen ons 'doen'? We geloven dat we een eindeloos aantal dingen doen, maar in werkelijkheid zou het wel eens zo kunnen zijn dat een eindeloos aantal dingen ons 'doen'. We denken dat we de gebeurtenissen kunnen beïnvloeden, maar worden we niet beïnvloed door de gebeurtenissen? We denken dat we de dingen ervaren die we tegenkomen, maar de dingen die we ervaren komen naar ons. Het is misschien een illusie dat we 'leven': we worden 'geleefd'.

We zeggen: "Neem het leven zoals het komt." Dat wil zeggen dat we ons ervan bewust zijn dat het leven naar ons komt en niet dat wij ons leven zelf maken.

Wat we 'leven' noemen, zijn alleen maar dingen die gebeuren. Het vastgelegde (verkregen) bestaan als persoon, reageert op het 'leven' met gemoedstoestanden. Het niet-vastgelegde (latente) bestaan als persoon, zal niet geconditioneerd worden door het 'leven': het hoeft niet te 'handelen' en is tevreden met 'zijn'.

De Boeddha-natuur is de ongeconditioneerde natuur.

Het is niet aan ons (haar) te zoeken, maar om onbeweeglijk stil te blijven, om zo Onbeweeglijkheid te ervaren in plaats van Handelen.

We leven alleen maar in het moment: we leven niet, zoals we denken, als een continuïteit. Ons schijnbare bestaan van dag

tot dag, jaar na jaar, is een illusie. We leven in ieder moment *tussen* het tikken van de klok en er is geen moment, waarbij we snel genoeg zijn om dit te ervaren.

HANDELEN EN NIET-HANDELEN, 1

Niet-handelen in de wereld van Zijn wordt, doordat ze verbonden zijn, Correct-handelen in de wereld van Bestaan.² Correct-handelen kan van alles zijn, van fanatiek handelen tot wat we beschouwen als inactiviteit, want inactiviteit is ook een vorm van handelen.

De meeste dingen die we doen vallen onder Incorrect-handelen. We zijn onbezonnen apen die voortdurend onnodige dingen doen, geobsedeerd door noodzaak iets te 'doen', doodsbang voor niets doen, verheerlijken kritiekloos degenen die van alles doen, ongeacht de ravage die zij aanrichten, en we minachten, met dezelfde kritiekloosheid en blind voor het spoor van voorspoed dat zij achter zich laten, niet-doeners. Zo is het eerste het typische resultaat van Incorrect-handelen, het laatste het typische resultaat van inactiviteit welke Correct-handelen is.

Maar wat we beschouwen als handelen is in werkelijkheid reageren, het is een reactie van onze kunstmatige en vergankelijke ego op het niet-ego, op externe gebeurtenissen. We reageren hierop van ochtend tot avond: we handelen niet.

2. *Plane of Being*. *Plane* heeft hier de betekenis van het niveau of vlak van bestaan. In deze vertaling wordt *plane* steeds vertaald met wereld, of deze nu werkelijk, absoluut of alleen als idee bestaat. De wereld van Realiteit (*plane of Reality*), dat wil zeggen het bestaan op het niveau van de absolute of niet-fictieve realiteit, bestaat dus niet als echte wereld. De wereld waar alles schijnt te bestaan (*plane of seeming*) is de (fictieve) wereld waar wij in leven.

Ik denk dat dit de uitleg is van de taoïstische doctrine van Niet-handelen. Omdat de vertaling van de Chinese ideogrammen niet het verschil laten zien tussen Niet-handelen, een noumenon, en Inactiviteit, een fenomeen, is een uitleg nodig. Bij de gelijke omstandigheden, kan de innerlijke bewogenheid van inactiviteit groter zijn dan die van handelen. Omdat handelen voor ons gemakkelijker is dan inactiviteit, vereist inactiviteit een innerlijke bewogenheid van visie en zelfcontrole. Deze innerlijke bewogenheid van inactiviteit maakt het tot Correct-handelen.

We zijn opgegroeid met het idee dat we altijd iets moeten 'doen'. We brengen liever uren door met het drinken van alcohol en het gebruiken van bedwelmend middelen, in plaats van geconfronteerd te worden met inactiviteit. Daarmee reageren we alleen maar: We 'doen' maar we weten niet hoe te ZIJN.

Correct-handelen is normaal voor iemand die de staat van satori bereikt heeft, want zijn ego, opgelost of geïntegreerd³, is niet langer in een positie om te reageren. Daarom is al zijn handelen Correct-handelen.

Maar Correct-handelen moet ook voor ons in haar beide vormen mogelijk zijn. Een handelen gebaseerd op positieve of negatieve gevoelens, gebaseerd op redenering, gebaseerd op het vergelijken van tegengestelden en daardoor relatief, waarbij herinnering betrokken is en het verschijnen van het denkbeeldige ego, is waarschijnlijk onjuist, omdat het geen

3. *Integrated*. Verwijst naar een geïntegreerd ego, d.w.z. een ego dat vrij is aan het gebonden zijn aan onze wereld van verschijnselen en zich geïntrigeerd heeft met Realiteit, zoals bij een ervaring van satori. Wei Wu Wei gebruikt dit woord vaker, zoals in geïntegreerd mens.